Ч. 90 Второк 25 цьвітня (7 мая) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Відписуванє престаций шкільних на случай опорожненя посади учительскої.

Від якогось часу появили ся жалоби громад, а навіть в соймі (інтерпеляцию) піднесено, що престациї на плату учителів суть стягані від сторін, конкуруючих до удержаня школи народної, також в часі, коли посада учительска єсть опорожнена. Щоби оминути подібні жалоби на будуче, порішила краєва рада шкільна, ще в силу давнїйшого закона з 1889 р., щоби окружні ради шкільні удержували завсїгди в точній евіденциї всякі опорожнені посади учительскі і коли мине три місяці від часу опорожненя, се єсть по відчисленю інтеркалярної належитости для краєвого фонду шкільного емеритального, зарядили здержане дальшого побору престаций на плату учителів від сторін конкуренцийних, аж до дня поновного заміщеня опорожненої посади, про що інтересовані сторони мають бути повідомлені. Евентуальний зворот надплачених престаций, о скілько не буде ужитий на покрите залеглої престациї за час минувший, може окружна рада шкільна на жадане тих сторін виплатити готівкою з окружного фонду шкільного, а в противнім случаю надплачена квота має ужити ся на рахунок будучої фактичної належитости. Аж по новім заміщеню посади треба від дня заасиґнованя плати учителеви зарядити на ново припис і побір престаций від сторін конкуренцийних.

Постанови розпоряджень краєвої ради шкільної, о скілько відносять ся до відписуваня престаций сторонам конкуренцийним, можуть бути примінені властиво лиш до шкіл о однім учителю статовім і се лиш тогди, єсли нема в тій школї учителя надетатового, бо в школах дво- або більшеклясових могли би сї постанови аж тогди бути примінені, єсли би всї посади учительскі рівночасно були опорожнені, чого годї допустити.

На основі нового закона краєвого о заснованю і удержаню публичних шкіл народних з 1894 р., приписувати престациї належить до виділу краєвого.

Тож краєва рада шкільна видала поручене окружним радам шкільним, щоби задля відписаня престаций сторонам конкуренцийним на плату учителів в нечинних школах народних, подали сейчас виділови краєвому: 1. виказ зорґанізованих шкіл в дотичнім окрузї, котрі помимо означеного речинця доси ще не війшли в житє; 2. виказ шкіл часово нечинних тепер довше як три місяці, та щоби на будуче рівнож доносили виділови краєвому, єсли котрі школи будуть нечинні довше як три місяці, де отже сторонам належить ся зворот престаций на плати учителів, по попереднім відчисленю тримісячної належитости інтеркалярної.

В справі еміґрациї до Америки

одержали ми від дра Йосифа Олеськова, професора господарства при семинариї учительскій у Львові, котрий вже від довшого часу слїдить за справою еміґрациї наших селян до Бразилиї і за відносинами, серед яких відбуває ся кольонізация в Бразилиї, слїдуюче письмо, призначене до вияснення нашим селянам справи еміґрацийної до Америки взагалї а специяльно до Бразилиї. Др. Олеськів пише:

„Зі всїх країв на сьвітї, до котрих би нашї люди могли виходити на поселенє, єсть Бразилія найбільше некористною. Еміґрация там-туда в нинїшних обставинах — то чиста і певна погибель. Що наших людий тягнуло до Бразилиї, се вільні землї і вільний переїзд. Поправдї сказавши, землї нїколи там задармо не давали, лише за взглядно високу оплату ратами і грубим опроцентованєм (9 проц.), а вільний переїзд обмежений нинї до дуже малого числа еміґрантів з Галичини.

„Недавно тому замкнуло бразилійске правительство тоту провінцию, в котрій би нашї люди могли поселяти ся на ґрунтї, т. є. Парану, а тоті, що їдуть до Бразилиї, будуть законтрактовані на три роки, працювати як невільники в наймах на плянтациях кави і бавовни. Платня дуже лиха, що не вистає на удержанє; робота тяжка в кліматї парнім і дуже горячім, котрого наш чоловік не годен витримати. До того лютить ся там безустанно жовта пропасниця — хороба не менше страшна як тиф або холера.

„І подумати собі, що нарід з розпукою в серци опускає свій рідний край, щоби дістати ся до такого пекла. Коли вже не можна вижити на рідній землї, то є в сьвітї вільні землї, урожайнїйші, і без порівнаня близші, о здоровім кліматї, о великій будучности економічній, під розумним, честним і справедливим правительством, в котрих здорова кольонїзация може пустити корінє і благотворно вплинути навіть на наш старий край. Примїром в Канадї, що лежить в північній Америцї і починає Европу засипувати своїм збіжем, суть величезні простори вільної землї, котру тамошне правительство дає по 113 морґів на родину кольоністів або навіть і поодиноким селянам. Голіруч на

66.

РОЗБИШАКИ НА РІЦЇ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

— Ну.... а що-ж в тім було підозрілого?— спитав судия.

— Як то що? Менї видить ся, що чей вже то само було досить підозріне — відповів Кук — але ми все ще не підозрівали нїчого, вернули назад до копий, що стояли привязані при дорозї, та поїхали як до Гелени. Ще й не далеко від'їхали, бо доїхали до того місця, де стоять поодинокі дерева ґумові і де папаові корчі, коли показало ся кілька ракет, на котрі незадовго дали так само знак, „а під бурого медведя“. Розуміє ся, що ми зараз станули, щоби придивити ся, що тут діє ся, аж чуємо, як впісля, може несповна в пів години, хтось робить веслами, а далї й надпливає лодка з під тамтого берега. Она вийшла майже з того самого місця, де заблисли були ракети.

— І она станула коло „бурого медведя“?

— Розуміє ся — відповів Кук — бодай коло тої лоди, що стоїть при березї понизше хати. Очевидно, що в тій хвили не могли ми нїчого більше розпізнати.

Сквайр споглядав через довший час перед себе і думав, а наконець звернув ся до молодого фермера і спитав: Кількож було ракет... і яке було їх сьвітло?

— Яке сьвітло? — спитав здивований фермер, що можна їх по сьвітлї розріжняти — кілько?... хиба ви може знаєте той знак?

— Я? Нї— відповів судия усьміхаючись — я думаю лиш, що коли то була лиш одна ракета, от якась собі звичайна, то міг би її хтось случайно пустити. Ґальяри роблять собі нераз таку забавку, або й дають знаки, коли на примір робітники вийшли із свого ґаляра та ждуть на березї, а їм треба дати знак, де стоїть судно, до котрого они належать.

— Та й я то знаю — відозвав ся Кук — то були би й ми собі подумали.... але чого то ті в тій коршмі крили ся? Чому они нас не пустили, а другим, що прийшли пізнїйше, зараз отворили?

— Того я не знаю — сказав на то сквайр Дейтон — може ви ошибаєте ся?

— Може бути, що ми ошибаємо ся — відповів Кук вже троха розсерджений — але тепер не пора, щоби такі справи собі легковажити. Ми знаємо, що на тім острові на ріцї єсть небезпечна ватага і можна більше як напевно здогадувати ся, що тоті опришки заходять і сюди до Гелени та мають і тут десь якусь нору, в котрій укривають ся. До того ще й той „бурий медвідь“, як менї казав Джемс, від довшого вже часу не має доброї слави, а недалеко від нас, і то не на ріцї, але в краю суть ще й инші злочинцї, через котрих паде ще більше підозрінє на Гелену. Фермера Говіта, що виїхав був з Гелени в середу вечером, найшли вчера убитого в лїсї, таки недалеко від нас, а другому бідачискови зробили також смерть та обдерли єго коло Стронґової почти. Коттон утїк так само до Гелени, а ми мусимо тепер добре взяти ся, щоби тому лиху вже раз конець зробити.

— А де-ж тепер Джемс Ляйвлї — спитав судия і глянув задуманий на вперід себе — чи він прийшов також з вами до Гелени?

Двері отворили ся і Аделя заглянула до середини.

— Можна?... я возьму лиш собі мою намітку — спитала молода дївчина усьміхаючись — я хотїла би побічи до Мрс. Смартової, а лишила тут свою намітку — а може то яка тайна і я буду перешкаджати? Зараз собі піду.

Судия не знав, що сказати і лиш видивив ся на ню, але Кук відозвав ся:

— Борони Боже, міс, для вас не тайна, але для инших. Питаєте, пане, за Джемсом Ляйвлїм? — звернув ся він відтак до сквайра, відповідаючи на єго питанє, підчас коли Аделя вхопила свою намітку і хотїла вже виходити, та чогось трохи кинула ся і зміркувала, що мабуть таки добре почервонїла. Не хотїла, щоби мужчини то виділи, а тут як-раз, коли-б виходила з комнати, мусїла би іти попри них. Приступила отже до столичка від шитя і обер-

цілім сьвіті чоловік пропаде і всюди треба добре рук приложити до роботи, але в Канаді маючи ва загосподароване пару соток, можна стати господарем на всю губу, а в Бразилії з пару тисячками, навіть на поселеню в Парані знидієш. В Канаді близше до сьвіта, порядок, справедливість, комунікациї знамениті, школи, торговля, промисл, зарібки, а в Бразилії — поняти не можна, що спонукало декого до формальної пропаґанди за нею!

„Кольонії в Парані не мають будучности. Збіже, котре би наші кольоністи управляли, мусіло би шукати купця в Европі, віддаленій о місяць їзди кораблем. Чи-ж може то збіже обстати при збіжу Сполучених Держав, Канади, Росиї, або хоч би Індий чи полудневої Сибіри? Парану лучить з подбережем моря одинока зелізниця упривилейована, котрої тарифи так страшенно високі, що збіжа нею не возять, бо би не оплатило ся, лиш так цінний продукт як чай „мате“, котрого транспорт може оплатити ся. Паперові гроші бразилійскі і арґентиньскі стратили страшенно вартість, адміністрация краю дорога, рабівнича і самовільна, промислу в краю ніякого, а заразом дуже високі мита на продукти промислу заграниці, лихі землї — ото надія на поліпшене долї, ото підстава сподїваного економічного розвою кольоний! Додаймо до того напади розбійничих племен Ботокудів, кілька родів великих їдовитих вужів, котрих укушенене есть без ратунку смертельне, жовту пропасницю, дикі звіри, як яґуари, американьскі льви і т. д., то будемо мати понятє о бразилїйскім раю.

„Не було би про що говорити, бо як сказано, тепер правительство бразилїйске не пускає вже наших людий на поселене, але що в „Ділї“ друковано сяжневі артикули о наданю ґрунтів в Парані тогди, коли вже було відомо, що Парана замкнена, то не від річи будуть повисші інформациї. Впрочім і тепер радять тим еміґрантам, що виїздять до Бразилії, іти тимчасом в найми на плянтациї кави і бавовни в Сан Паольо, близько границї Парани, щоби потім колись перенести ся на поселене до Парани. Тота рада також непрактична, бо як всї люди з Галичини схотять в однїй сторонї наймати ся, то платня робітника, і так там дуже низька, бо не вистає на удержане, стане ще низша.

„Вкінци ще слівце о тім, звідки то руский і польский селянин доступає тої ласки і чести у бразилїйского правительства, що оно перевозить єго за дармо? В Бразилії аж в недавних часах знесено невільництво, а бразилїйскі плянтатори так на то улютили ся, що аж прогнали цїсаря свого краю. Плянтаторам бавовни і кави урвала ся даремщина, тим більше, що вже й з Африки не вільно везти невільників; не стало робочої сили і плянтатори почали підупадати, ваблять отже людий з Европи, а головно від нас з Галичини бодай тим, що правительство дає їм даремний перевіз. Потопаючий ловить ся і бритви, то-ж наші люди дали ся звабити.

„Що-до якости земель, клїмату, комунікаций, культури і взагалї виглядів на економічну будучність вже Арґентина стоїть непорівнано висше від своєї сусїдки Бразилії, але має деякі важні хиби спільні з Бразилїєю, і длятого еміґрация тамтуди непорадна.

„Пишучий сї стрічки від шести лїт старає ся о достовірні інформациї зі всїх країх, де приймають кольоністів в переконаню, що еміґрация наших селян неуникнена. Найліпші услівя кольонїзациї представляє Канада. В перших днях липня сего року виїзджаю до Канади на оглядини і для вибраня околиць, котрі би на кольонїзацию для наших селян найлїпше надавали ся. Розуміє ся приложу руку лиш до еміґрациї розважної, здорової, але не горячкової“. *Др. Иосиф Олеськів.*

Перегляд полїтичний.

Непорозуміне межи угорским президентом мінїстрів Банфім а спільним мінїстром для справ заграничних, ґр. Кальноким, а в наслїдок того й сподївана криза в угорскім кабінетї та димісия ґр. Кальнокого будуть мабуть залагоджені помиренем обох сторін. Є. Вел. Цїсар принимав в суботу о 10 год. перед полуднем на довшій приватній авдиенциї ґр. Кальнокого, а відтак о 12 год. угорского президента мінїстрів Банфіого. Авдиенция Банфіого тревала більше як пів години. О скілько зачувати, приняв Є. Вел. Цїсар Банфіого дуже ласкаво і сказав єму, що непорозуміне межи ним а ґр. Кальноким може бути, отже і мусить бути, по доброму залагоджене. Длятого відбувають ся тепер переговори, щоби довести до порозуміня, а посередництво в сїй справі взяв на себе угорский мінїстер двору бар. Йошіка.

В Будапештї а в слїд за тим і у Відни розійшлась була вчера чутка, що в Білградї вибухла грізна революция і що король утїк. Вість ся занепокоїла була віденьску біржу, однакож здає ся, що то був лиш звичайний маневр біржевий, не маючий ніякої реальної основи. Може також бути, що вість ся пішла з того, що король Милян виїхав зовсім несподївано до Венециї. Доси бодай не потвердила вість ся, щоби в Сербії дїйстно вибухла революция.

З Петербурга наспіла досить неймовірна вість, що Росия поставила Японови ультіматум, загрозила, що скоро Япан не дасть до трох днів рішучої відповіди, то Росия буде бльокувати япаньскі порти. З Берлина же доносять, що япаньске правительство зовсїм не думає ставити опору і веде тепер переговори в справі уступок як в Петербурзї, так в Берлинї та Парижи.

Новинки.

Львів дня 6 мая 1895.

— **Іменованя.** Львівский ц. к. висший суд іменував практиканта д-ра Вайсельберґера авскультантом на Буковинї.

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надав краєвому інспекторови шкіл Людомилови Германови у Львові ордер зелїзної корони III-ої кляси.

— **Впреосьв. Митрополит Сильвестер Сембратович** обходив вчера десятьлїтні роковини вступленя на престол митрополита Галицкої Руси. При сїй нагодї зазначуємо, що Впреосьв. Митрополит есть, по вірменьскім архиепископі Ісаковичу, найстаршим в епископстві з між галицких епископів. Митрополит Сильвестер есть вісїмнайцятий рік епископом, отже перевисшає найстаршого латиньского епископа а еп. Моравского о три роки.

нула ся плечима та витягнула шуфлядку, ніби то она там чогось шукає. А Кук говорив дальше:

— Джемс Ляйвлї по тім всїм, що ми видїли, а що я вам вже розповів, якось не довіряв тїй тишинї, яка зробила ся в господї, та був тої гадки, що в тім мусить бути якась важна причина, коли так нараз зробило ся тихо. Отже казав менї їхати сюди і дати вам о всїм знати, а сам, привязавши коня в папаових корчах, коло котрих ми були станули, вернув ся надзирцем назад до господи. Він мав надію, що серед темноти і мраки розвідає, що там такого робить ся, і ще лиш менї шепнув, коли ми розходили ся, що коли-б ми по него пішли, або когось иншого післали, то знайдемо єго в соснинї, зараз повисше господи „під бурим медведем“.

Аделя тимчасом накинула на себе намітку насупула єї майже зовсїм на чоло і шепнувши зтиха „до звиданя, джентльмени“ вийшла борзенько з комнати.

— Отже тепер моя рада така — говорив Кук дальше, не відповівши навіть на працальні слова, бо мабуть їх не зачув — щоби ми передовсїм обступили ту нору, не дали тим, що в ній, утечи анї на ріку, анї в край і придивили ся, що там за зерно в тїй шкаралупі. Хто знає, чи не доберемось там до самого коріня всего лиха та чи не знищимо єго відразу, так, що з другими буде відтак вже легка робота.

— Любий Мр. Кук — відозвав ся сквайр поважно — задля самого підозріня не можу напаствувати горожанина Сполучених Держав в его власній хатї. Ба, коби ви хоч який такий мали доказ....

— Лихо бери вас з доказами — крикнув полїшук вже улючений — як би ми мали докази, то не потребували би й вас і нікого; та-ж то як-раз закони мають допомогти нам зібрати докази; коли будемо їх мати, то й будемо знати, що робити.

— Мій пане — відповів судия, здвигнувши плечима — вам, видко, здає ся, що ви ще над Фурш ля фав, та потребуєте лиш пустити поклик, щоби зараз всї сусїди зійшли ся на лїнч. Правда, ви належали також до реґуляторів?

— А вже ж, що належав — відповів молодий чоловік понуро.

— Отже видите.... побачите, що тут не так. Жиємо тут в цивілїзованім містї, а хоч би я сам і як того хотїв, щоби кождого злочинця по справедливости покарати, то з другої сторони мушу рішучо противити ся тому, щоби хтось на власну руку брав ся тут судити.

— Отже не можемо числити на вашу поміч? — спитав Кук остро.

— Чому нї? — відозвав ся судия — я уважаю то навіть своїм обовязком помагати вам в кождій справедливій справі, але так само й виступати против всякої несправедливости. Впрочім я таки дїйстно гадаю, — додав він тут усьміхаючись — що ви цїлу справу видите занадто в чорних красках. Я й сам підозріваю ту коршму вже від довшого часу, але я переконаний, що она нїчо гіршого, як хиба лиш картярска нора, хоч і то не знати; а коли-б так було, то було би то против законів і єї треба би замкнути. Але на то не маю ніяких доказів; скоро буду мати, то певно, що поступлю з цїлою строгостию законів.

— Та ми вже бачили таке у Віксбурзї — відповів Кук гнївливо — а що міг там вдіяти маґістрат? — Нїчого! Аж самі горожани мусїли собі помагати, і як би не були тогди без довгих короводів, вішали зочинцїв, то они би ще й доси на встид і ганьбу цїлого сьвіта господарили в містї. Та на що тратити на дармо дорогий час, сквайре? Скажу вам тепер коротко, що маю сказати. Силою даної менї повновласти взиваю вас тут в імени моїх сусїдів ще раз, щоби ви без дальшої проволоки помогли нам передовсїм обступити ту коршму звану „під бурим медведем“ і зробити там ревізию. Заразом прирікаю вам тут, що ми фермери, не будемо чинно до нїчого мішати ся, а будемо лиш вашою сторожею безпечности. Що відтак буде, то покаже ся з того, що там знайдемо.

— Сер — відповів судия поважно — розважте, що робите; хочете беззаконних людий покарати а рівночасно ставите ся на рівнї з ними.... хочете....

Він урвав тут нараз і став надслухувати, а Кук і собі слухаючи уважно нахилив ся до вікна. З улиці неслись якісь дивні голоси. Здавалось, як коли-б шуміло якесь озеро перед вибухом бурі і лиш від часу до часу роздав ся пронизаючий крик, як би якогось розлюченого чоловіка з помежи зворохобленої товпи, котра чим раз більше викрикувала.

— От тобі маєш, там вже й закипіло! — відозвав ся Кук весело — ну, сер, тепер побачимо, чи люди з Гелени уліплені з иншої глини, як ті, що над Фурш ля фав.

Він отворив борзо вікно і голосно та весело крикнув на улицю:

— Що там стало ся, мої людоньки? Чи де вдарило? Чи горить?

У відповіди на то поніс ся якийсь шалений, страшний крик, з посеред котрого чути було лиш поодиноки слова „Брайдельфорд — убийники — розбишаки“, а Кук, котрий тепер обернув ся до судиї, побачив, що той зблїд, як труп, і відступив ся від вікна.

— А то що знову, сер — відозвав ся фермер і видивив ся здивований на него — та-ж ви зблїдли як стїна... може ви занедужали?

— Занедужав?... Я? Нї.... дїйстно нї — відповів сквайр Дейтон борзо — але та вість

— **Преосьв. епископ Куїловский** повернув дня 30 цьвітня з Ненадової коло Дубецка до Станїслава.

— **З львівскої архіепархії.** На конкурс виставлені парохії: Заболотці, олеського деканата, з речинцем до 22 мая; Бишки, бережаньского деканата, Розгадів, золочівского і Лопатин, холоївского деканата, всї три з речинцем до 27 мая с. р.

— **Вечерок в честь Тараса Шевченка** відбув ся в женьскій школї видїловій в Станїславові. Відчит мав о. Абрисовский, катихит видїлової школи; сьпіви і декламациї випали дуже гарно. Кромі учениць Русинок і Польок на вечерку явили ся учителї і кілька достойників з міста.

— **Рада повітова в Долинї** уконституовала ся дня 1 мая с. р. вибираючи одноголосно презесом п. Витославского, давнїйшого презеса, а заступником о. Йосифа Лопатиньского, давнїйшого заступника. До видїлу увійшли пп. Адам Грабовеньский судовий радник, Яновский посесор, Ів. Крупиньский нотар, Мавльц управитель державних дібр і о. Василь Небиловець з Перегиньска.

— **Огнї.** В Стоянові дня 1-ого мая вибух у одного тамошного крамаря о 4-ій годинї рано огонь і в кілька годин знищив 40 домів, латиньский костел і приходство. Латиньский сьвященик кс. Блажей Янор, котрий лише що спровадив ся до Стоянова, має необезпеченої страти на 250 зр. — В Грибовичах, під Львовом, погоріло кілька селяньских загород. Огонь підложив Василь Юркевич, котрого приарештовано. — В Рекшинї, коло Нараєва, згоріло кільканацять загород; шкода обчислена на 26.200 зр. — В Урлеві під Зборовом знищив огонь 26 господарств; шкода 31.945 зр. в третій части обезпечена. — В Лисівцях коло Заліщик згорів фільварок В. Орловского і 27 хат селяньских з будинками. Обезпечена шкода на фільварку виносить около 100.000 зр. Шкода селяньска обчислена на 7.750 зр. була лише в малій части обезпечена. — В Ласківцях коло Будзанова погорів фільварок п. Громницкого. В огни згорів паробок Стефан Кучма, що ратував з полуміни омлїлого 13-лїтного хлопця. Спалені кости нещастної жертви найдено аж по угашеню огня. Кучма лишив жінку і четверо дїтий, котрим приобіцяв властитель фільварку річну пенсию до смерти вдовицї.

— **П. Мирон Зарицкий**, староста і правительственний комісар для столичного міста Босни Сараєва, одержав від міста Фочи, де був шість лїт старостою, почетне горожаньство. Се вже друге місто в окупованих краях іменує нашого земляка, а колишного свого зверхника в повітї, почетним горожанином. Перше зробив се Столяц в Герцеговинї.

— **Страх на лихварів.** До повітового суду в Бжозові прийшов недавно на начальника судия п. Яновский. Лихварі, не знаючи п. Яновского, закинули суд позвами против селян, гадаючи, що при новім судиї удасть ся їм робити ґешефти. Однако наслїдок вийшов для них дуже сумний. Судия п. Яновский сам взяв ся до розслїду тих позвів і з уряду зарядив против лихварів карні доходженя. Конець тому був такий, що недавно трибунал окружного суду в Сяноцї засудив Мошка Ярмарка з Вітрилова і Абрума Гляйхнера з Коньского — кождого з них на 14 днїв вязницї, 30 зр. грошевої кари і на зворот поступованя карного за збіжеву лихву, котрої допускали ся тим чином, що на переднївку давали селянам збіже в вартости на пр. 6 зр., а в осени казали собі віддавати готівкою 9 зр. Дальше лихварі з Улюча Шмуль Ґрапель і Маєр Вольф дістали акт обжалованя за лихву, Мендель Рубінфельд за лихву і обманьство через намову сьвідків до фальшивого зізнаня, а против Мордка Рубінфельда веде ся карне доходжене о лихву і обманьство. Очевидно, що тепер стали вже лихварі обминати суд.

— **Фальшівники актів.** З Тернополя доносять, що відкрито там шайку обманців, котрі вже від довшого часу фальшували векслї і нотарияльні акти, підписуючи на них звістні купецкі фірми та побирали на основі сфальшованих актів значні квоти з тернопільскої щадницї. Фальшівники належать до ремісничої кляси, а двох з них мало утечи до Америки. Підписи на актах і векслях леґалїзовані у нотаря, котрого спритні обманцї зуміли підійти, представляючи єму фальшивих сьвідків.

— **Страшне убийство.** З Праги доносять що там швець Франц Червенка убив сокирою свою жінку і тяжко поранив свою тринайцятьлїтну дочку. Він був перше спосібним і трудящим робітником, але від коли став напивати ся, не було дома супокою. По убийстві замкнув хату, а сам утїк. Дочка померла внаслїдок пятьох ран на голові. Червенку арештовано.

— **Холєра в Росиї** не притихає. Від 17-го марта по 7 цьвітень занепало на Волини 112 осіб, а 36 померло; від 24 марта до 13 цьвітня на Подїлю занедужало 22 осіб, а 13 померло.

— **В Чорнім Потоцї на Буковинї** попродали чотири селяни свої господарства, а самі вибрали ся до Росиї, заохочені оповіданєм Партенїя Ґнипа, котрий звідтам недавно повернув. Однако на границї власти придержали всїх чотирох і завернули до дому, а Ґнипа увязнили.

— **Поклад камінного угля.** В околици Перемишля відкрили робітники на земли ґенерала Ковальского в глубинї $1\frac{1}{2}$ метра поклади камінного угля. Відкриті поклади досить богаті, бо верства груба на кілька метрів.

— **Нещастні пригоди.** Дня 3 цьвітня утопив ся в Золотім Потоцї в рїчцї двірский паробок Йосиф Комарницкий. — В Нагорянцї коло Бучача утопила ся дня 5 цьвітня 3-лїтна дївчина, полишена родичами без догляду, упавши до цебрика наповненого водою. — Дня 20 цьвітня утопив ся в Сянї 18-лїтний Микола Яворницкий з Улуча. Причиною нещастя була неосторожність Яворницкого, що надто вихилив ся з порома і упав в воду.

— **Померли:** Володимир Рубаха, ученик 3-ої кляси руской ґімназиї у Львові, сирота по народнім учители в 15-ім роцї житя.

Телєґрами.

Відень 6 мая. На суботнїшнім принятю двірскім в присутности Іх Вел. Цїсаря і Цїсаревої явили ся спільні міністри ґр. Кальнокий, Каляй і Кріґґамер, президент міністрів кн. Віндішґрец і всї міністри австрийскі, ґенералїция, бурмістр Віднї, нунций Алїярді і цїле тїло дипльоматичне. Був запрошений також президент угорского кабінету, Банфі, але звинив ся тим, що не має ґалевого уніформу і виїхав вечером о 11 год. до Будапешту.

Відень 6 мая. Всї тутешні ґазети нотують чутку, що в Білграді вибухли якісь непокої, сеї ночи однакож наспіла телеґрама з Білграду, що там зовсїм спокійно.

Будапешт 6 мая. Угорске бюро кореспонденцийне доносить, що Банфі і ґр. Кальнокий за посередництвом бар. Йошіки і на Найв. жадане, щоби залагодити непорозуміне між собою по доброму, погодити ся. Угорска рада міністрів порішить нинї остаточно ту справу, а Банфі відповідаючи на інтерпеляцию пос. ґр. Апонїого дасть потрібне поясненє.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

єсть для мене несподїванкою.... Не знаю навіть, чи я добре зачув... то було би страшно!

— То, що я із того крику міг зачути — відозвав ся Кук і хопив чимскорше за капелюх — єсть то, що убили якогось Брайдельфорда.... я того чоловіка не знаю. — Сказавши то, побіг він сходами в долину і мало що не перевернув комісаря поліциї, котрому Цезар як-раз отворив був двері, та вибіг межи людий.

— Гей хлопцї! — відозвав ся він, коли побачив кількох знакомих з сусїдства — чи ви прийшли тут до суду, чи щось стало ся? Слїду розбишаків не знайшли?

— Ще нї, Куку! — відозвав ся довгий Верджінець, що перепхав ся був на перед, і подав руку приятелеви — але менї видить ся, що знайдемо; ми ще й зовсїм не шукали, бо отсї люди хотять конче, щоби й судия ішов з нами, нехай передовсїм маґістрат упхає свій ніс в цїлу сю справу. Ну, про мене, але був би вже час, щоби й в Гелені трохи пошукати.

— То ганьба! — відозвав ся якийсь другий з товпи — нападати на бідну, самотну жінку! — Треба запечатати дім, доки аж її свояки не прийдуть.... а то була така добра, така честна душа!

— Ну, о її доброті можна би ще поговорити — відозвав якийсь з противного кінця — она в послїдних часах сходила ся дуже часто з підозріною зволочю — Але коли тут таке в місті буває, то й для другого небезпечно. Побачимо, чи не вишукаємо убийника.

— Ану-ко, судиє! — крикнув тепер четвертий зпосеред товпи — будьте ласкаві та вийдїть до нас.... час минає, а тоті опришки ще лиш більше на тім зискають.

— Джентльмени — відозвав ся тепер тихим голосом сквайр Дейтон, що разом з комісарем поліциї показав ся у дверох та став дуже уважно розглядати ся по всїх — стало ся, як чую, страшне убийство. В сїй хвили і без проволоки, зроблю все, що потреба....

— Не потреба вже нїчого робити — перебив тут єму его бесїду Верджінець не роздумуючи богато — комісар поліциї поробив вже все, що лиш було можна. Передовсїм обсадили ми ріку, щоби нам анї один човен не втїк. Треба ще лиш перешукати хату, чи там не знайдемо якого слїду убийників, і ми прийшли по вас, щоби то виглядало трохи по закону та щоби пізнїйше не було нїяких короводів.

Судия дивив ся, як би глубоко задуманий, то горі, то долї улицею — лице єму страшно було поблїдло, а мутні очи ставали стовпом. Улицї, котрі він міг переглянути, були порожні; все, що жило, побігло, видко, на місце убийства. Аж ось долетів єго уший шум скрипячих весел. — Він глянув понад ріку і побачив там одну із тих великих лодий, які ходять звичайно по ріках в західній Америцї, на котрих не можна добре уживати пароходів, а яких уживають часто також і на Місісіпі до всїляких цїлий і на котрих везуть товари долї водою. Она гнала очевидно просто на місто, а чотири лодкарі робили поволи довгими плавками, щоби причалити нею до берега. На устах Дейтона проявив ся триюмфуючий усьміх, бо на довгій, скрипячій плавці від керми повівала червоно-зелена хоругновка.

— Чи ви скликали вже присяжних? — відозвав ся він до комісаря поліциї.

— Скликав — відповів той — они будуть мабуть вже там на горі.

— Ходім же, джентльмени — відозвав ся сквайр до тих кількох, що ще стояли коло него, і пустив ся з ними борзо до хати Брайдельфордової.

(Дальше буде)

Оголошенє.

Дня 29 мая 1895 відбуде ся в містї повітовім Надвірнї вистава худоби рогатої, з премованєм оказів худоби найкрасших, що до загальної відомости подає Надвірнянський відділ ц. к. галиц. Товариства господарского. 38

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.